

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 12 декември 2016 г.
(OR. en)

15508/16

AGRI 676
AGRILEG 197

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета
До: Делегациите

Относно: Утвърждаване на мястото на земеделските стопани във веригата за
доставка на храни и борба с нелоялните търговски практики
— Заключение на Съвета (12 декември 2016 г.)

Приложено на делегациите се изпращат заключенията на Съвета:

„Утвърждаване на мястото на земеделските стопани във веригата за доставка на храни и борба с нелоялните търговски практики“,

приети от Съвета на 3509-ото му заседание от 12 декември 2016 г.

Заключения на Съвета относно утвърждаването на мястото на земеделските стопани във веригата за доставка на храни и борбата с нелоялните търговски практики

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

1. КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД доклада на Комисията от януари 2016 г. относно нелоялните търговски практики във веригата на доставки на храни между предприятия, резолюцията на Европейския парламент от юни 2016 г. относно нелоялните търговски практики, доклада на Европейския икономически и социален комитет от 30 септември 2016 г. относно нелоялните търговски практики във веригата на доставки на храни между предприятия, резултатите от политическия форум „Преосмисляне на веригата за доставка на храни“, проведен в Каунас на 31 март 2016 г., и от международната експертна конференция „Утвърждаване на мястото на земеделските стопани във веригата за доставка на храни“, състояла се в Братислава на 30 юни — 1 юли 2016 г., речта на председателя Юнкер за състоянието на Съюза през 2016 г., както и доклада на експертната група за селскостопанските пазари, представен на Съвета на 15 ноември 2016 г. КАТО ПРИПОМНЯ вниманието, което въпросът за утвърждаването на мястото на земеделските стопани във веригата за доставка на храни редовно привлича в хода на работата на Съвета.
2. КАТО СЧИТА, че устойчивостта на веригата за доставка на храни е от стратегическо значение за Европейския съюз, а правилното ѝ функциониране — от съществена полза за европейските потребители и земеделски стопани.
3. КАТО НАБЛЯГА НА ФАКТА, че за да се постигне добре функционираща верига за доставка на храни, както и икономически растеж и заетост, от изключително значение са балансираните отношенията между всички участници във веригата, справедливото разпределение на добавената стойност между тях, както и възможността на потребителите да правят информиран избор. КАТО ПОДЧЕРТАВА, че е важно да се улесни достъпът до местни продукти.

- КАТО ИЗТЪКВА, че дългосрочната устойчивост и конкурентоспособност на земеделието и хранително-вкусовата промишленост в ЕС трябва да се вземат под внимание при разглеждането на политическите съображения във връзка с настоящата обща селскостопанска политика, както и бъдещата ОСП след 2020 г.

Утвърждаване на мястото на земеделските стопани във веригата за доставка на храни

- ИЗРАЗЯВА ЗАГРИЖЕНОСТ, че макар положението да е различно в отделните държави — членки на ЕС, земеделските стопани остават най-уязвимото звено във веригата за доставка на храни, независимо от многократните усилия това да се промени, и че този факт е особено очевиден по време на криза на селскостопанските пазари.
- ОТБЕЛЯЗВА, че рисковете, характерни за хранително-вкусовата промишленост, са неравномерно разпределени по цялата верига за храни. ПРИЗНАВА, че земеделските стопани често поемат повечето рискове по веригата за храни и че рисковете следва да са по-справедливо поделени между различните участници във веригата.
- ОТБЕЛЯЗВА, че с цел поддържане и подобряване на жизнеспособността на земеделските стопанства и тяхната конкурентоспособност и устойчивост, е необходимо да се разгледа възможността за инструменти за управление на риска на равнище ЕС, които да допълват националните стратегии на държавите членки и да са съгласувани с тях, включително прилагането им на регионално равнище.
- ОТБЕЛЯЗВА, че добре функциониращите фючърсни пазари могат да предложат важен инструмент за управление на риска за земеделските стопани и другите участници във веригата за доставка в условия на повишена нестабилност на цените чрез споделяне на риска и предоставяне на земеделските стопани на стабилност за бъдещо планиране и ИЗТЪКВА значението на обучението и техническите консултации за улесняване на участието на тези пазари.
- ПОДКРЕПЯ по-нататъшното разработване и разпространение на стандартни договори, които да се използват на доброволна основа от операторите във веригата за доставка, както и споделянето и насърчаването на най-добри практики във връзка със сключването на договори.

10. ПРИВЕТСТВА предприетите от Европейската комисия инициативи, насочени към подобряване на позицията на земеделските стопани във веригата за доставка на храни, по-специално създаването на форума на високо равнище за подобряване на функционирането на веригата за доставка на храни, посочената по-горе експертна група за селскостопанските пазари и мерките, допринасящи за развитието на организациите на производители, в т.ч. кооперации.
11. ПРИЗНАВА, че настоящата обща селскостопанска политика предоставя някои инструменти за утвърждаването на мястото на земеделските стопани. Тяхната ефективност изглежда обаче се различава значително в отделните държави членки и е налице потенциал за подобряване на някои от тези инструменти, например допълнително насърчаване на организацията на земеделските стопани в ЕС и сътрудничеството между тях, подкрепа на организации на производители и вертикално сътрудничество в рамките на веригата за храни в междубраншови организации, както и повишаване на правната сигурност за по-пълноценно използване на специфичните за селското стопанство дерогации от конкурентното право от страна на организации на производители, в т.ч. кооперации, като същевременно се зачитат съществуващите кооперативни структури.
12. ОТБЕЛЯЗВА, че за да се гарантира по-добро функциониране на веригата за доставка на храни, е от решаващо значение да се намали информационната асиметрия и да се повиши прозрачността на пазара, включително на равнището на потребителите, по-специално по отношение на навременната информация относно цените или маржовете на всяко ниво на веригата за доставка на храни, когато е осъществимо, като същевременно административната тежест и разходите се сведат до минимум.
13. ПРИВЕТСТВА създаването на платформи за наблюдение, например органа за наблюдение на пазара на мляко и органа за наблюдение на пазара на месо, както и извършената работа чрез европейския инструмент за наблюдение на цените на храните, като същевременно ИЗТЪКВА, че разширяването на наблюдението на определен брой продукти, стоки и суровини до всички нива на веригата, а не само на производствения етап, ще придаде ясна добавена стойност при подпомагането на земеделските стопани да се приспособят по подходящ начин към сигналите на пазара, като същевременно се зачитат принципите на поверителност, лоялна конкуренция и свеждане на административните разходи до минимум.
14. НАСЪРЧАВА органите за наблюдение на равнище ЕС и на национално равнище да си сътрудничат и да обменят данни с цел увеличаване на прозрачността на пазара и по-успешно подпомагане на земеделските стопани при вземането на информирани решения.

Борба с нелоялните търговски практики

15. ИЗРАЗЯВА ЗАГРИЖЕНОСТ, че макар положението да е различно в отделните държави членки, поради това, че са в по-слаба позиция при воденето на преговори, земеделските стопани са често обект на практики, които са в грубо противоречие с доброто търговско поведение и в разрез с принципите на добросъвестност и почтеност („нелоялни търговски практики, наричани по-нататък НТП).
16. ОТБЕЛЯЗВА, че примерите за такива практики включват, но не се ограничават до неоправдано забавени плащания, неправомерно прехвърляне на разходи или рискове, едностранни промени или промени с обратно действие в договори и нелоялно прекратяване на договори.
17. ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ факта, че двадесет държави членки вече са приели национално законодателство и инициативи за борба с НТП, както и че още държави възнамеряват да направят това в близко бъдеще.
18. ОТБЕЛЯЗВА ценния принос на доброволните инициативи, по-специално инициативата за веригата на доставки, към промяната в културата и обмена на най-добри практики, необходими за справяне с НТП, и поради това ИЗТЪКВА, че е важно продължаването, развиването и укрепването на тези инициативи. Същевременно СЪЗНАВА ограниченията на тези инициативи по отношение на осигуряването на ефективно възпиращо действие срещу такива практики и ОТЧИТА, че те могат да бъдат допълнени, наред с другото, от регулаторен подход на равнище ЕС.
19. ПОДЧЕРТАВА значението на условията за равнопоставеност за всички участници във веригата за доставка на храни в ЕС, които могат да се постигнат чрез обща законодателна рамка относно НТП, и ПРИПОМНЯ твърдата подкрепа на Европейския парламент за този регулаторен подход, изразена в резолюцията му от юни 2016 г.
20. ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ основополагащия принцип в доклада на експертната група за селскостопанските пазари в полза на базов подход, който да не е в ущърб на функциониращите системи в държавите членки, но същевременно да взема под внимание въпроса за ефективното изпълнение.

21. ИЗТЪКВА, че е важно да се избегне бюрокрацията и поради това ОТПРАВЯ ПРИЗИВ всяка регулаторна рамка на ЕС да бъде рационализирана, лесно приложима и икономически ефективна. Като се спазва принципът на субсидиарност и като се вземат предвид правните системи на отделните държави членки, при необходимост тази рамка следва да даде базово определение за НТП и да предвиди възможност за подаване на анонимни жалби с цел преодоляване на фактора „страх“, за независим разследващ орган и за ефективна система за санкции.

Последващи действия

22. ПРИЗОВАВА Комисията да вземе под внимание настоящите заключения в предстоящите си действия за утвърждаване на мястото на земеделските стопани във веригата за доставка на храни.
23. По-специално, ПРИЗОВАВА Комисията своевременно да предприеме оценка на въздействието с цел да предложи законодателна рамка на ЕС или други незаконодателни мерки за борба с НТП в съответствие с настоящите заключения, като същевременно се зачита принципът на субсидиарност и се запазват добре функциониращите национални системи, както и вече съществуващата национална законоустановена закрила. ПРИКАНВА Комисията при изготвянето на своята оценка на въздействието да разгледа прилагането и функционирането на националните системи в държавите членки и да вземе под внимание общите елементи на тези системи. Всяка рамка на ЕС следва да допълва съществуващите доброволни инициативи както на равнище ЕС, така и на равнището на държавите членки.
24. ПРИЗОВАВА Комисията да разгледа в разумен срок и по съгласуван начин въпроса за липсата на прозрачност и за информационната асиметрия на всички нива на веригата за доставка на храни, където е възможно, включително на равнището на потребителите.
25. ПРИКАНВА Комисията да предостави правна яснота за по-добро разбиране и използване на специфичните за селското стопанство дерогации от конкурентното право от страна на организации на производители, в т.ч. кооперации, като същевременно се зачитат съществуващите кооперативни структури.
26. НАСЪРЧАВА държавите членки да си сътрудничат чрез обмен на най-добри практики по отношение на националните регулаторни системи относно НТП и организациите на производители.

27. ПОЕМА АНГАЖИМЕНТ през първата половина на 2018 г. да направи оценка въз основа на доклад на Комисията на постигнатия напредък във връзка с борбата с НТП и утвърждаването на мястото на земеделските стопани във веригата за доставка на храни.
-